<u>בבית המשפט העליון</u>

רע"פ 5300/18

לפני:	כבוד השופט י' אלרון
המבקש:	אוסאמה סלאמה
	נ ג ד
המשיבה:	מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטת א' אריאלי) בעפ"ת 3729-11-17 מיום 12.6.2018

בשם המבקש: עו"ד ראפת אסדי; עו"ד אילון אורון

<u>החלטה</u>

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטת א' אריאלי) בעפ"ת 3729-11-17 מיום 12.6.2018, במסגרתו התקבל ערעור המשיבה על קולת העונש אשר הושת על המבקש בגזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בנצרת (השופט ב' קנדלפת) בפל"א 4418-05-16 מיום 24.9.2017.

2. ביום 27.10.2016 הורשע המבקש, על פי הודאתו, בעבירות נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה); נהיגה ללא רישיון נהיגה, לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה; ונהיגה ברכב ללא ביטוח, לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.

3. על פי עובדות כתב האישום, ביום 9.5.2016 סמוך לשעה 19:30 נהג המבקש ברכב בזמן פסילה בת שלוש שנים שהוטלה עליו ביום 4.11.2013, בעקבות הרשעתו בת"ד 5847-08-10 בבית משפט השלום לתעבורה בנצרת.

4. בגין הרשעה זו, היה תלוי ועומד נגד המבקש עונש מאסר מותנה בר הפעלה בן שבעה חודשים. משכך, ועל פי בקשת המבקש, הורה בית משפט השלום על הגשת תסקיר שירות מבחן בעניינו בטרם מתן גזר הדין.

שירות המבחן התרשם, כי המבקש נוטל אחריות "פורמאלית" בלבד על ביצוע העבירה, כי הוא פועל בצורה אימפולסיבית וכי סנקציות עונשיות קודמות לא הרתיעו אותו מלשוב ולבצע עבירות. שירות המבחן אף העריך, כי קיים סיכון גבוה שהמבקש יהיה מעורב בעבירות דומות במצבי מתח רגשי. עם זאת, ציין שירות המבחן כי למבקש קיימת "נזקקות טיפולית", על אף שהוא משתדל לשמור על אורח חיים נורמטיבי, ולפיכך הומלץ בעניינו על שילוב עונש הרתעתי לצד ענישה שיקומית.

5. בגזר דינו, עמד בית משפט השלום על חומרת העבירה בה הורשע המבקש, וקבע את מתחם הענישה ההולם בעניינו בין מאסר שכולו על תנאי לבין מאסר בפועל למשך שנה.

בעת גזירת העונש, ציין בית המשפט השלום את עונש המאסר המותנה התלוי ועומד נגד המבקש, כמו גם את טיבן של העבירות בהן הורשע המבקש בת"ד 5847-08-10 (נהיגה בזמן פסילה, נהיגה בקלות ראש ובמהירות בלתי סבירה, ואי הגשת עזרה לנפגע תאונת דרכים), והעובדה שלא היה די במאסר מותנה כדי להרתיעו. מנגד, התחשב בית משפט השלום בנסיבותיו האישיות של המבקש, באינטרס השיקומי ובהמלצת שירות המבחן בעניינו, כמו גם בחלוף הזמן בין האירוע המתואר בכתב האישום לבין הרשעתו בדין.

נוכח האמור, קבע בית משפט השלום כי הפעלת עונש המאסר המותנה "לא תהא צודקת בנסיבות העניין", והורה על פסילת המבקש מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 18 חודשים, לצד עונשים נלווים, ועל הטלת צו של"צ בהיקף של 300 שעות, כמו גם על הטלת צו מבחן לתקופה של 18 חודשים, במהלכם ישולב המבקש בקבוצה טיפולית ייעודית. בנוסף, הורה בית משפט השלום על הארכת תקופת המאסר המותנה בן 7 החודשים שהוטל על המבקש בת"ד 5847-08-10 בשנה נוספת.

6. המשיבה ערערה על גזר הדין לבית המשפט המחוזי, וטענה, בין היתר, כי בית משפט השלום לא ייחס את החומרה הראויה לעבירות בהן הורשע המבקש ולעברו התעבורתי המכביד, והתחשב יתר על המידה בנסיבותיו האישיות. עוד ציינה המשיבה

את התרשמות שירות המבחן מאופיו של המבקש, ואת הסיכון הגבוה למעורבות בעבירות דומות בעתיד.

7. בית משפט המחוזי קיבל את הערעור, וקבע כי חומרת מעשיו של המבקש מתבטאת "ביתר שאת" בשל העובדה כי עונש המאסר המותנה שהיה תלוי ועומד נגדו לא הרתיע אותו מלשוב ולבצע עבירות נוספות, וכן נוכח העבירות החמורות בהן הורשע במסגרת ת"ד 5847-08-10, כפי שתוארו לעיל.

עוד עמד בית משפט המחוזי על הסיכון הגבוה למעורבות המבקש בעבירות דומות, והזכיר כי המלצות תסקיר שירות המבחן הינן בגדר "המלצה בלבד". בנוסף, ציין בית המשפט המחוזי כי הנסיבות לקולא שנזקפו על ידי בית משפט השלום לא הצדיקו, לכשעצמן, הקלה כה משמעותית בעונשו של המבקש.

על כן, ביטל בית משפט המחוזי את צו המבחן וצו השל"צ שהוטלו על המבקש והשית עליו, בין היתר, עונש מאסר בפועל למשך 7 חודשים, לצד הפעלת עונש המאסר המותנה בן שבעת החודשים, שירוצה בחופף למאסר בפועל שהוטל עליו.

מכאן הבקשה שלפניי.

8. המבקש טוען כי שגה בית משפט המחוזי בכך שהחמיר בעונשו עד כדי מאסר בפועל אך בשל חומרת העבירה, ולא נתן משקל מספיק לנסיבותיו האישיות ולהמלצת שירות המבחן, כפי שעשה בית משפט השלום.

לטענת המבקש, הפער ה"קיצוני", לשיטתו, בין העונשים שהוטלו על ידי הערכאות הקודמות, לצד העובדה כי העונש שהוטל בבית משפט המחוזי חורג מהענישה המקובלת בעבירות מעין אלו, לשיטתו, מצדיקים היענות לבקשתו באופן שישיב את גזר דינו של בית משפט השלום על כנו.

9. דין הבקשה להידחות.

10. הלכה היא כי לא תינתן רשות ערעור עת הבקשה נסובה על חומרת עונש, אלא במקרים חריגים ומיוחדים. המקרה דנן, לא רק שאינו בא בגדר עניינים אלה, אלא מצאתי כי העונש שהושת בסופו של יום על המבקש, הגם שהוחמר על ידי בית המשפט המחוזי, הינו על הצד המקל.

העבירה אותה עבר המבקש היא חמורה, ועל הדבר לבוא לידי ביטוי בהטלת ענישה מרתיעה. נהיגה בכבישי הארץ בזמן פסילת רישיון טומנת בחובה סיכונים רבים לביטחונם של הנוסעים ושל הולכי הרגל, ובפרט אמורים הדברים נוכח הקטל המתמשך בכבישי הארץ, ונוכח האינטרסים המשמעותיים שנפגעים מביצוע העבירות בהן הורשע המבקש, כמו גם שכיחותן הגבוהה.

יתר על כן, ולא פחות מכך, נהיגה בפסלות משקפת יחס של זלזול בחיי אדם והיא בבחינת ביזוי החוק וצווי בית המשפט. אדם הנוהג בכבישׁ, על אף שרישיונו נפסל, מוכיח כי לא ניתן להרחיק אותו מהכבישׁ כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב (רע"פ 410/04 מזרחי נ' מדינת ישראל, (7.3.2004)).

על כן, נקבע בסעיף 67 לפקודת התעבורה, כי "מי שהודע לו שנפסל מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה, וכל עוד הפסילה בתקפה הוא נוהג ברכב שנהיגתו אסורה בלי רישיון לפי פקודה זו ... דינו – מאסר שלוש שנים". אף ההלכה מורה, כי בעבירות של נהיגה בפסילה כי יש להטיל עונשי מאסר לריצוי בפועל (רע"פ 5090/04 צאנע נ' מדינת ישראל (31.5.2004)).

11. המבקש נהג ברכב בעת שנפסל לנהיגה, וממילא נהג בלא רישיון ובלא ביטוח. כעולה מפסק הדין של בית המשפט המחוזי, למבקש שלוש הרשעות קודמות בעבירות תעבורה, האחרונה שבהן בגין עבירות של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה בקלות ראש ובמהירות בלתי סבירה ואי הגשת עזרה לנפגע תאונת דרכים. בגין הרשעתו זו ריצה המבקש מאסר בפועל למשך 3 חודשים בעבודות שירות והוטל עליו מאסר מותנה בן 7 חודשים. בנוהגו, שוב, בזמן פסילה, ביטא המבקש כי אין עליו מורא הדין ומורא בית המשפט, ואת יחסו המזלזל לשלום הציבור.

סעיף 58 לחוק העונשין מורה, כי ככלל עונש מותנה יופעל במצטבר לעונש נוסף, "זולת אם בית המשפט שהרשיעו בשל העבירה הנוספת ציווה, מטעמים שיירשמו, ששתי התקופות כולן או מקצתן יהיו חופפות". ברירת מחדל זו שקבע המחוקק מקורה בהבנה, כי אלמלא האמור יאבד העונש המותנה ממשמעותו, והדבר יפגע באפקט ההרתעתי הגלום בהטלת מאסר על תנאי.

על אף החומרה שראה בית המשפט המחוזי במעשיו של המבקש, לא מצה הוא לנכון למצות עימו את הדין, והורה כי המאסר המותנה שנגזר על המבקש בת"ד 5847-08-10, יופעל בחופף ל-7 חודשי המאסר בפועל שהושתו עליו על-ידו.

גם אם אין דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין במסגרת ערעור על קולת העונש, יש בחפיפה המלאה בין עונש המאסר בפועל שהוטל על המבקש לבין המאסר המותנה שהופעל, כדי לשחוק את ההיבט ההרתעתי העומד ביסוד המאסר המותנה.

12. נוכח כל האמור, אני סבור כי העונש שהוטל על המבקש בסופו של יום הינו על הצד המקל. ממילא, אין כל הצדקה למתן רשות ערעור על חומרת עונשו של המבקש.

13. אשר על כן, הבקשה נדחית. משכך, אף לא נדרשתי לעכב את תחילת ריצוי העונש, כפי שנקבעה על-ידי בית המשפט המחוזי.

ניתנה היום, כ"ט בתמוז התשע"ח (12.7.2018).

ש ו פ ט